

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. O. 2017-11-27 SKUNDO**

2018 m. sausio 30 d. Nr. S- 15 (7-259/2017)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Martyno Endrijaičio
Rasos Stravinskaitės – pranešėja
Andriaus Veniaus
Vilmos Vildžiūnaitės

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovei
mokesčių mokėtojos atstovui

Ramutei Matkevičienei
G. Y.
advokatui T. A.

2018 m. sausio 9 d. posėdyje išnagrinėjusi R. O. (toliau – Pareiškėja) 2017-11-27 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2017-10-27 sprendimo Nr. 68-172, n u s t a t ė:

Inspekcija patvirtino Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Kauno AVMI, vietos mokesčių administratorius) 2017-07-17 sprendimą Nr. (7.46-4.7.2)-FR0682-289, kuriuo Pareiškėjai nurodyta sumokėti 2427,73 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), sumažinta 119,04 Eur GPM suma už 2011–2012 m., 731 Eur GPM baudą, 908,09 Eur GPM delspinigius (Kauno AVMI atliko pakartotinį Pareiškėjos GPM patikrinimą už laikotarpį nuo 2009-01-01 iki 2014-12-31, surašydama 2017-05-04 surašę patikrinimo aktą Nr. (7.46) FR0680-192). Papildomai mokėtini mokesčiai Pareiškėjai apskaičiuoti, konstatavus aplinkybes, jog Pareiškėjos ir jos sutuoktinio (J. L. (toliau – Pareiškėjas, abu sutuoktiniai – Pareiškėjai) išlaidos 2012 metais viršijo juridinę galią turinčiais dokumentais pagrįstas pajamas. Sprendime nurodytos aplinkybės:

Dėl nustatytų šeimos santaupų grynaisiais pinigais 2009-01-01 dienai (šeimos laikotarpiu nuo 2004-01-01 iki 2008-12-31 gautų pajamų, patirtų išlaidų). Siekiant nustatyti Pareiškėjos ir jos sutuoktinio grynujų pinigų likutį 2009-01-01 dienai, įvertinti 2004–2008 m. mokesčių administratoriaus informacinėje sistemoje esantys duomenys apie sutuoktinių gautas pajamas, pragyvenimui patirtos išlaidos, Pareiškėjos sutuoktinio paaiškinimų duomenys. Pareiškėjos pajamos už laikotarpį nuo 2004-01-01 iki 2008-12-31 sudarė 194067 Lt (74623 Lt darbo užmokesčio pajamos, 4351 Lt pašalpa dėl nustatyto riboto darbingumo, 2732 Lt nekilnojamojo daikto nuomos pajamos, 1494 Lt palūkanos už indėlius banke, 110000 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamos, 867 Lt grąžinta GPM permoka). Nustatyta, kad nuo 2004-01-01 iki 2008-12-31 Pareiškėjos sutuoktinis gavo 11989 Lt pajamas: 8309 Lt su darbo santykiais susijusios pajamas, 2759 Lt draudimo išmokas, 921 Lt palūkanas už indėlius banke. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio vartojimo išlaidos 2004–2008 m. apskaičiuotos remiantis Statistikos departamento

prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis (toliau – Statistikos departamentas), nes bankų sąskaitose sutuoktinių 2004–2008 m. patirtos išlaidos buvo ženkliai mažesnės už Statistikos departamento skelbiamas vidutines vartojimo išlaidas. 2004–2008 m. laikotarpiu abiejų sutuoktinių nustatytos patirtos išlaidos sudarė 152131 Lt (t. y. 18000 Lt už 2004-10-09 įsigytą butą, 50000 Lt 2005 m. sūnui A. R. paskolinti grynieji pinigai (grąžinti 2012 m.), Pareiškėjos 2999 Lt lizingo įmokų išlaidos, 81132 Lt apskaičiuotos sutuoktinių statistinės vartojimo išlaidos). Pagal bankų pateiktus sąskaitų išrašų duomenis nustatyta, kad banke Pareiškėjos sutuoktinis 2009-01-01 dienai turėjo 36337 Lt piniginių lėšų likutį, Pareiškėja – 27261 Lt, bendrai sutuoktiniai – 63598 Lt pinigų likutį banke. Kauno AVMI, įvertinusi tai, kad sutuoktiniai iki 2003-12-31 turėjo pastovius darbus, pardavė nekilnojamąjį turtą bei lengvąjį automobilį ir sutuoktinių amžių, konstatavo, kad abu sutuoktiniai iki 2003-12-31 galėjo sukaupti 100000 Lt pinigų sumą, kurios neprivalėjo deklaruoti Vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijoje. Inspekcija atkreipė dėmesį į tai, kad Pareiškėja ir jos sutuoktinis nepateikė mokesčių administratoriui Vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003-12-31 turėto turto deklaracijos (FR0593), tuo savo veiksmais pripažindami, kad didesnių nei 50000 Lt piniginių lėšų kiekvienas atskirai arba 100000 Lt bendrai kaip šeima, neturėjo. Kauno AVMI nustatė, kad iš viso 2009-01-01 dieną sutuoktiniai galėjo turėti ne daugiau nei 153925 Lt santaupų, iš jų 63598 Lt banke ir 90327 ne banke.

Atsakydama į Pareiškėjos pateiktame skunde nurodytus motyvus, kad jos šeimos vartojimo išlaidų nustatymas vadovaujantis vien tik Statistikos departamento duomenimis neatitinka Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) ne kartą pabrėžtų objektyvumo bei teisėtumo principų, Inspekcija nurodė, kad Kauno AVMI nustatė, jog per banką nustatyta sutuoktinių vartojimo išlaidų suma yra net daugiau kaip 4 kartus mažesnė nei nustatytos vidutinės vartojimo išlaidos, todėl tik per banką nustatyta vartojimo išlaidų suma negali būti laikoma visomis šeimos patirtomis vartojimo išlaidomis, kurias sudaro maisto, aprangos ir avalynės, būsto, sveikatos, transporto, ryšių, poilsio ir kultūros, įvairių prekių ir paslaugų išlaidos, kadangi tai neatitiktų protingumo kriterijų. Pasak Inspekcijos, Pareiškėja savo nesutikimo motyvus su nustatytomis vartojimo išlaidomis grindžia tik abstrakčiais teiginiais apie Kauno AVMI neteisingai nustatytą 2009-01-01 dienai šeimos turėtų santaupų grynaisiais pinigais likutį bei pirminio patikrinimo metu nustatytais duomenimis, nepateikiant jokių šiuos teiginius pagrindžiančių įrodymų, todėl tokie Pareiškėjos argumentai pripažinti nepagrįstais.

Dėl Inspekcijos nustatytų 2012 m. pajamų ir išlaidų. Pakartotinio patikrinimo metu nustatyta, kad 2012 m. Pareiškėja su sutuoktiniu gavo 97363 Lt pajamas (pajamos, susijusios su darbo santykiais, banko palūkanos, VSDFV išmokos, žemės nuomos pajamos, draudimo išmokos ir sūnaus grąžinta paskola), patyrė 26802 Lt (vartojimo ir nekilnojamojo turto įsigijimo) išlaidas. Banko sąskaitų išrašų duomenimis, nustatyta, kad Pareiškėjos sutuoktinis į banko sąskaitą iš viso įnešė 176320 Lt grynųjų pinigų, Pareiškėja – 58200 Lt.

Pakartotinio patikrinimo metu, įvertinus sutuoktinių gautas pajamas (97363 Lt), patirtas išlaidas (26802 Lt) bei nustatytą sutuoktinių piniginių lėšų likutį 2012-01-01 dieną (134422 Lt) ir 2012-12-31 dieną (316935 Lt) banke, nustatyta, kad sutuoktinių išlaidos 111952 Lt (134422+97363-26802-316935) viršijo pajamas. Pakartotinio patikrinimo akte nustatytas sutuoktinių piniginių lėšų ne banke likutis 2012-12-31 dienai 0 Lt.

Kadangi sutuoktiniai nepagrindė 111952 Lt grynųjų pinigų gavimo šaltinių, todėl nebuvo galimybės teisingai apskaičiuoti mokesstinės prievolės dydžio už 2012 m. mokesčinį laikotarpį įprastine tvarka ir mokesčių administratoriaus įvertinimas atliktas taikant lėšų bankų sąskaitose ir išlaidų metodus.

Apibendrinus atliktą 2012 m. sutuoktinių pajamų ir išlaidų grynaisiais pinigais analizę, nustatyta, kad sutuoktiniai gavo 78288 Lt pajamas, patyrė 15592 Lt išlaidas, iš banko sąskaitų išgrynino 11790 Lt, į banko sąskaitas įnešė 234520 Lt. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.73 ir 3.109 str. nuostatomis nustatyta, kad 2012 m. Pareiškėja gavo 55976 Lt (111952 / 2) kitas pajamas iš nenustatytų šaltinių, kurių nedeklaravo ir nuo kurių neapskaičiavo GPM.

Sprendime konstatuota, jog Pareiškėja nesutikimo argumentus dėl nustatytų aplinkybių grindė tik prielaidomis, kad Kauno AVMI turėjo remtis pirminio patikrinimo akte nustatytais duomenimis apie gautas pajamas iki 2009-01-01, banko sąskaitų duomenimis apie 2009–2011 m. šeimos patirtas vartojimo išlaidas, tačiau konkrečių įrodymų, pagrindžiančių pateiktus argumentus Pareiškėja nepateikė, todėl Inspekcija Pareiškėjos motyvus laikė deklaratyviais, nepagrįstais. Pareiškėja teigė, kad jos sutuoktinis laikotarpiu nuo 2009-04-01 iki 2014-02-18 gyveno sūnaus namuose ir vartojimo išlaidų nepatyrė, kadangi šiuo laikotarpiu dirbo sūnaus įmonėje UAB "A1" tačiau nei pati Pareiškėja, nei jos sutuoktinis jokių šiuos teiginius pagrindžiančių objektyvių įrodymų nepateikė, priešingai, 2014-02-06 Inspekcijos gautame UAB "A1" kolektyvo pranešime teigiama, jog Pareiškėjos sutuoktinis UAB "A1" įdarbintas formaliai, įmonėje jokių pareigų neatlieka. Remiantis aukščiau išdėstytu, konstatuota, kad minėti argumentai tėra tik Pareiškėjos gynybinė, nieko nepagrįsta, pozicija.

Inspekcija pažymėjo, kad pirminiame patikrinimo akte apskaičiuojant Pareiškėjos GPM už 2011 m. buvo neteisingai apskaičiuotas MNPD (3787,13 Lt): apskaičiuojant MNPD į pajamas nebuvo įtrauktos 721 Lt nekilnojamojo turto nuomos pajamos. Pakartotinio patikrinimo metu, apskaičiuojant MNPD į pajamas įtraukus 721 Lt nekilnojamojo turto nuomos pajamas, apskaičiuotas mažesnis priklausantis MNPD (3642,93 Lt), todėl apskaičiuotas mokėtinas 21 Lt (6,08 Eur) GPM, todėl konstatuota, kad Kauno AVMI pagrįstai apskaičiavo papildomai mokėtiną 6,08 Eur GPM už 2011 m.

Dėl Pareiškėjai paskirtos 30 proc. GPM baudos dydžio. Inspekcija sprendime aptarė MAĮ 139 str. 1 dalies nuostatas, reglamentuojančias baudos skyrimą ir jos skyrimo kriterijus. Inspekcija nurodė, kad Kauno AVMI sprendime nurodė, kad Pareiškėja geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, todėl šią aplinkybę vertino kaip baudos dydį mažinančią aplinkybę, nurodydama, jog buvo nustatyta ir baudos dydį didinančių aplinkybių: nustatytas išlaidų ir pajamų neatitikimas, kurio Pareiškėja nepripažino, be to, mokesčių bazė buvo nustatyta taikant MAĮ 70 straipsnio 1 dalies nuostatas. Inspekcija sprendime sutiko su Inspekcijos paskirtos baudos dydžiu, nes Kauno AVMI nustatė tiek baudos dydį mažinančių, tiek didinančių aplinkybių, be to, Pareiškėja neįrodė, kad mažinančių baudos dydį aplinkybių buvo daugiau nei didinančių, taip pat Pareiškėja nenurodė nei vieno argumento, kodėl, Kauno AVMI nepagrįstai vadovavosi MAĮ 70 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nustatinėdama mokesčio bazę, todėl paskirtos baudos dydis yra pripažintas pagrįstu.

Dėl atleidimo nuo paskirtos GPM baudos ir 1238,31 GPM delspinigių mokėjimo. Inspekcija nurodė, kad mokestiniai patikrinimai atlikti Kauno AVMI patalpose: Europos pr. 105, Kaune. Inspekcija, remdamasi MAĮ 119 straipsnio 6 dalimi, pabrėžė, kad nei MAĮ, nei kiti norminiai aktai neriboja mokesčio tikrinimo trukmės (išskyrus, kai tikrinimas atliekamas pas mokėtoją), o numato tik rekomenduotinus tikrinimo atlikimo terminus, todėl tai, ar mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai truko protingą laiko tarpą sprendina kiekvienu konkrečiu atveju, nes tai priklauso nuo tikrinimo apimties, mokėtojo veiklos pobūdžio, to, ar mokėtojas bendradarbiauja, operatyviai teikia dokumentus, informaciją ir pan. Akcentuotina, kad pats Pareiškėja kaip mokesčių mokėtojas turi konstitucinę pareigą sąžiningai mokėti mokesčius, mokesčių surinkimas yra susijęs su viešojo intereso apsauga, nes taip yra gaunama lėšų visos visuomenės poreikiams tenkinti. Mokesčių administratoriaus veiklos pagrindinė funkcija yra užtikrinti teisingą mokesčių apskaičiavimą, deklaravimą ir sumokėjimą, kuriai įgyvendinti mokesčių administratorius turi imtis visų jam teisės aktų suteiktų priemonių. Todėl tai, kad vienu ar kitu atveju mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai, kurie būtini teisingam ir teisiškai pagrįstam apmokestinimui, užtrunka, negali būti vertinama kaip operatyvumo principo pažeidimas, tuo labiau, kad tokių veiksmų atlikimo būtinybė gali būti nulemta ir mokėtojo veiksmų, naujos informacijos, dokumentų pateikimo ar jų įvertinimo.

Inspekcija sprendime aptarė atleidimo nuo mokesčių mokėtojui apskaičiuotų delspinigių ir baudų teisinius pagrindus, įtvirtintus MAĮ 100 ir 141 straipsniuose bei Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintų Atleidimo nuo baudų ir delspinigių taisyklių (toliau – Atleidimo taisyklės) 5 ir 7 punktuose, konstatuodama, kad Pareiškėja neįrodė, kad ji atitinka MAĮ 141 str. 1 d. 1, 2, 3, 4 punktuose nurodytas atleidimo nuo

delspinigių sąlygas. Pasisakydama dėl MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte bei Atleidimo taisyklių 7 punkte numatyto atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies pagrindo, Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja neprašė jos atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių šiuo pagrindu, bei neįrodinėjo, jog egzistuoja minėtame straipsnyje nurodyti atleidimo nuo delspinigių pagrindai, todėl konstatuota, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo delspinigių mokėjimo ir MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu pagrindu. Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjos nurodomas prašymo pagrindas atleisti ją nuo baudos ir delspinigių yra abstraktaus pobūdžio, nekonkretus, sietinas su subjektyvių, o ne objektyvių aplinkybių buvimu, todėl konstatuota aplinkybė, jog Pareiškėja neįrodė aplinkybių, leisiančių tenkinti minėtą prašymą.

Pareiškėja nesutinka su Inspekcijos sprendimu, dėstydamą motyvus dėl to, kad mokesčių administratorius netinkamai nustatė Pareiškėjos šeimos turėtą pajamų likutį tikrinamojo laikotarpio pradžiai (2009-01-01), siekia, kad būtų pripažintas didesnis pajamų likutis, didesnės Pareiškėjos ir jo sutuoktinio pajamos, kurios buvo pripažintos 2016 m. patikrinimo akte, nes Kauno AVMI nepateikė Pareiškėjai įrodymų, jog pirminiame akte pajamos buvo nurodytos neatskaičius mokesčių. Pareiškėja siekia, jog jos šeimai išlaidos tiek iki tikrinamojo laikotarpio, tiek tikrinamuoju laikotarpiu būtų pripažintos pagal banko sąskaitų išrašus, o ne pagal Statistikos departamento duomenis. Pareiškėjos teigimu, jai be pagrindo skirta 30 proc. GPM bauda, todėl prašo ją sumažinti, taip pat prašo atleisti ją nuo GPM baudos ir delspinigių mokėjimo (juos sumažinti), vadovaujantis teisingumo, protingumo kriterijais, Konstitucinio Teismo suformuota doktrina.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjos skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Pareiškėjai papildomai apskaičiuoto GPM ir su juo susijusių sumų, Kauno AVMI konstatavus, jog Pareiškėjos (jos šeimos) išlaidos 2012 metais viršijo juridinę galią turinčiais dokumentais pagrįstas pajamas, todėl ½ išlaidų dalis pripažinta Pareiškėjos gautomis, kitomis pajamomis iš nenustatytų šaltinių.

Pareiškėja nesutinka su Inspekcijos sprendimu, laikydamasi pozicijos, kad mokesčiai jai apskaičiuoti nepagrįstai, nes Pareiškėjos (jos šeimos) išlaidos neviršijo pajamų, mokesčių administratorius nepagrįstai, vertindamas šeimos pajamų šaltinių pakankumą išlaidoms pagrįsti, sumažino šeimos pajamas, pripažintas ankstesnio 2016 m. patikrinimo metu; šeimos patirtas išlaidas nustatė ne pagal banko sąskaitose užfiksuotas faktiškai patirtas išlaidas, o pagal statistines išlaidas. Remiantis šiais ir kitais skunde išdėstytais motyvais, prašoma Pareiškėjos skundą tenkinti. Atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėja skunde yra išdėsčiusi išsamius nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvus, Komisija sprendime pasisakys dėl Inspekcijos sprendimo pagrįstumo, atsižvelgiant į Pareiškėjos skundo motyvus:

Dėl nustatytų aplinkybių, kad 2012 metais Pareiškėjos (jos šeimos) išlaidos viršijo pajamas

Dėl nustatyto pajamų dydžio. Kauno AVMI patikrinimo metu nustatė, kad Pareiškėja (jos sutuoktinis J. L.) nėra pateikę vienkartinės 2003-12-31 turėto turto deklaracijos. Kauno AVMI mokestinio patikrinimo metu, įvertinusi Pareiškėjų amžių, darbinę veiklą ir informaciją apie įvykusius sandorius iki nurodyto laikotarpio, pripažino, jog Pareiškėjos šeima 2003-12-31 galėjo turėti 100000 Lt, tai yra pripažinta, kad iš jų Pareiškėja banke turėjo 14198 Lt (Pareiškėjas pinigų banke neturėjo), taip pat sutuoktiniai turėjo ne daugiau 85802 Lt ne banke. Iš pateiktos informacijos nustatyta, jog nors Pareiškėjai ir pateikė informaciją, kad už garažą, esantį (duomenys neskelbtini), 1995 m. gavo 800 Lt, 1996 m. – 280000 Lt už parduotą kotedžą, esantį (duomenys neskelbtini), tačiau nepateikė šias pajamas pagrindžiančių dokumentų, o VĮ Registrų centre informacijos apie garažą nėra. Dėl kotedžo (buto) nustatyta, jog Pareiškėja nors ir dalyvavo GNS bendrijos veikloje, tačiau butas (duomenys neskelbtini), VĮ Registrų centre registruotas 2001-11-12 pagal gyvenamųjų namų statybos bendrijos pažymą kito savininko vardu. Taip pat nustatyta, kad, VĮ Registrų centro duomenimis, Pareiškėja nuo 1987-05-07 iki 1999-09-30

nuosavybės teise turėjo gyvenamąjį namą, esantį (duomenys neskelbtini), nuosavybės teisė išregistruota pagal 1999-09-30 pirkimo–pardavimo sutartį.

Pareiškėja laikosi pozicijos, kad jos šeimos pajamos buvo didesnės, nes didesnes pajamas Kauno AVMI buvo pripažinusi pirminiame 2016 m. patikrinimo akte, o 2017 m. priimtuose sprendimuose mokesčių administratorius nepagrindė aplinkybių, jog pirminiame akte pajamos buvo nurodytos su mokesčiais, todėl, pasak skundo, 2017 m. patikrinimo akte buvo nepagrįstai pripažinta mažesnė Pareiškėjos šeimos pajamų suma 2009-01-01. Vertinant Pareiškėjos poziciją dėl galimai gautų didesnių pajamų, paminėtina, jog MAĮ 67 str. 2 dalis įpareigoja mokesčių mokėtoją objektyviais duomenimis, įrodymais paneigti mokesčių administratoriaus poziciją dėl mokesčių apskaičiavimo. Ginčo situacijoje Pareiškėja tokių veiksmų neatliko, todėl atsižvelgti į jos poziciją dėl galimai didesnių pajamų ir pinigų likučio nėra pagrindo. Teismų praktikoje yra laikomasi pozicijos, kad mokesčių administratoriaus priimto sprendimo galia nėra prilyginama teismo sprendimo teisinei galiai (2012-01-16 nutartis adm. byloje Nr. A-438-54/2012), todėl aplinkybės, jog atitinkami duomenys buvo nurodyti pirminiame 2016 m. patikrinimo akte, nesudaro pagrindo jų pripažinti pakankamais ir įrodytais, vien dėl to jais remtis vėlesnio proceso metu. Pažymėtina, jog dėl Kauno AVMI 2016 metais atlikto patikrinimo metu nustatytų aplinkybių buvo atliktas pakartotinis patikrinimas, kurio metu iš naujo įvertinti Pareiškėjų pajamų šaltiniai, konstatuojant, jog Pareiškėja laikotarpiu nuo 2004-01-01 iki 2008-12-31 gavo 194067 Lt, o Pareiškėjas – 11989 Lt pajamas (akto 1 priedas), kurios buvo priskirtos šeimos pajamoms ir panaudotos šeimos išlaidoms tiek iki tikrinamojo laikotarpio, tiek tikrinamuoju laikotarpiu.

Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog gautų pajamų dydžiui nustatyti mokesčių administratorius rėmėsi trečiųjų asmenų (Pareiškėjų darbdavių, įmonių, išmokėjusių nuomos pajamas, duomenimis, teikiamais mokesčių administratoriui („trečiųjų asmenų duomenys“), Pareiškėjų banko sąskaitų (kuriose esančia informacija disponuoja ir patys mokesčių mokėtojai) išrašais, banko suformuotais duomenimis deklaracijoms pildyti, kuriuose šalia kitų duomenų nurodomos indėlių palūkanos. Nes pagal GPMĮ nuostatas A klasės išmokas fiziniams asmenims išmokėję subjektai (įmonės, įstaigos, organizacijos – „tretieji asmenys“) turi pareigą pateikti tokią informaciją mokesčių administratoriui. Paaiškintina, kad tokios informacijos pateikimą reglamentuoja Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-145 „Dėl metinės A klasės išmokų, nuo jų apskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formos, jos FR0573A, FR0573U priedų pildymo ir teikimo taisyklių“ patvirtintos taisyklės. Iš minėtų Taisyklių nuostatų matyti, jog tretieji asmenys pateikia informaciją apie nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokėtas apmokestinamąsias A klasės išmokas (neatėmus metinio NPD, metinio PNPD, valstybinio socialinio draudimo įmokų, privalomojo sveikatos draudimo įmokų, pajamų mokesčio) ir / arba neapmokestinamąsias A klasės išmokas, taip pat atskirai teikiama informacija apie per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), kurio deklaracija teikiama, į biudžetą sumokėtą išskaičiuoto pajamų mokesčio sumą, tenkančią per tą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), kurio deklaracija teikiama, nuolatiniam Lietuvos gyventojui faktiškai išmokėtos išmokos sumai.

Įvertinus byloje surinktą informaciją (pirmiausia banko sąskaitų išrašus, kuriuose atsispindi realus pinigų išmokėjimas), taip pat trečiųjų asmenų duomenis, bankų pažymas, kitus duomenis, nustatyta, jog Pareiškėjai buvo išmokėtos tokio dydžio pajamos:

2004 metais – 12251,92 Lt su darbo santykiais susijusios pajamos, 391 Lt indėlio palūkanos;

2005 metais – 11699,74 Lt su darbo santykiais susijusios pajamos, 700,40 Lt nuomos pajamos (2005-04-21 ŽŪK „B1“ mokėjimo pavedimas, pagal trečiųjų asmenų duomenis – 700 Lt), 243 Lt indėlio palūkanos, Pareiškėja gavo 110000 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamas grynaisiais pinigais;

2006 metais – 13643,30 Lt su darbo santykiais susijusios pajamos, 350 Lt žemės nuomos pajamos; 279 Lt palūkanų pajamos;

2007 metais – 14876,47 Lt su darbo santykiais susijusios pajamos, 455,26 Lt žemės nuomos pajamos (2007-05-02); 285 Lt indėlio palūkanos, 867 Lt gražinta GPM permoka.

2008 metais – 22125,25 Lt su darbo santykiais susijusios pajamos, 1225,7 Lt nuomos pajamos, 4351,30 Lt riboto darbingumo pašalpa (2008-08-08 – 3024,54 Lt, 2008-09-10, 2008-10-09, 2008-11-10, 2008-12-10 – po 331,69 Lt).

Pareiškėjos sutuoktinis iki tikrinamojo laikotarpio yra gavęs: 2006 metais – 611 Lt indėlio palūkanas; 2007 m. – 310 Lt indėlio palūkanas, 700 Lt draudimo išmoka, 167 Lt darbo užmokestį; 2008 metais – 8142 Lt darbo užmokestį, 2059 Lt draudimo išmoka.

Palyginus minėtus duomenis su patikrinimo akto 1 priede esančiais duomenimis, matyti, jog Pareiškėjos patikrinimo akte skaičiuojant jos pajamas už 2005, 2007, 2008 metus, žemės nuomos pajamos atskirai nėra išskirtos ir priskirtos prie darbo pajamų, nustatant bendras 12400 Lt (11699,74 + 700,40), 15330 Lt (14876,40 + 455,26), 27703 Lt (22125,25 + 1225,70 + 4351,30 Lt (riboto darbingumo pašalpa) pajamas, kurios priede įvardytos kaip su darbo santykiais susijusios pajamos. Minėtos aplinkybės rodo, kad Pareiškėjos pajamų, gautų per 2005–2008 metus, dydis nustatytas teisingai (nebent yra neženkliūs skaičių „apvalinimo“ skirtumai), o aplinkybės, jog patikrinimo akte dalis pajamų, kurios buvo gautos ne darbo teisinių santykių pagrindu (pavyzdžiui, nuomos pajamos, gautos iš Žemės ūkio kooperatyvo „B1“, pašalpa), 1 priedo skaičiavimuose pridėtos prie darbo santykių pajamų, o neišskirtos kaip atskiros pajamos, nekeičia gautų pajamų dydžio. Todėl nustatyti netikslumai pripažintini neturinčiais įtakos galutiniam pajamų dydžiui, nustatytam tikrinamojo laikotarpio pradžiai (2009-01-01). Pažymėtina tik tai, jog pagal banko „Swedbank“ sąskaitos išrašą nustatyta, jog 2004 metais Pareiškėjai darbdavys yra išmokėjęs 12251,92 Lt pajamas, o akto 1 priede pajamomis pripažinta 12278 Lt, tai yra didesnė suma. Šis neatitikimas vertintinas kaip skaičiavimo klaida, tačiau atsižvelgiant į tai, jog ji nėra ženkli, į proceso ekonomiškumą, į tai, jog atliekant skaičiavimus pagal MAĮ 70 str. nuostatas ir Taisyklių nuostatas yra galimi netikslumai, Pareiškėjos pajamos už 2004 metus neperskaičiuotinos ir nemažintinos.

Įvertinus Pareiškėjo (J. L.) pajamas, matyti, jog mokesčių administratorių jas nustatė teisingai, o Pareiškėjos skunde nurodyti motyvai dėl netinkamo jos sutuoktinio pajamų skaičiavimo nėra teisingi, nes Pareiškėja prie sutuoktinio bendrųjų pajamų nepridėjo 2006 metais jo gauto 167 Lt darbo užmokesčio, tai yra iš viso J. L. yra gavęs 8309 Lt darbo užmokestį (167 Lt darbo užmokestis už 2007 metus + 8142 Lt už 2008 metus (9500 Lt (priskaityta) – 1358 Lt (GPM); duomenys iš trečiųjų asmenų lentelės), 921 Lt palūkanas (611+310), 2759 Lt (700+2059) draudimo išmokas, iš viso 11989 Lt pajamas.

Pagal MAĮ 40–41 str. nuostatas būtent mokesčių mokėtoju tenka pareiga pateikti mokesčių administratoriui dokumentus, kitą informaciją, duomenis, reikalingus mokesčiams apskaičiuoti bei, mokesčių administratoriui pareikalavus, pagrįsti pajamų šaltinius. Paminėtina ir tai, jog pirmiausia pats mokesčių mokėtojas disponuoja informacija apie gautas pajamas, todėl Pareiškėjos skundo motyvai, kad Kauno AVMI (ar Inspekcija) turėjo pateikti įrodymus, jog 2016 m. patikrinimo akte mokesčių administratorius nurodė su darbo santykiais susijusias pajamas, neįvertinęs išskaičiuotų mokesčių, nėra pagrįsta. Pareiškėja (jos sutuoktinis) nepateikė jokios informacijos ar įrodymų, kad jų šeima būtų gavusi didesnes pajamas nei nustatė ir pripažino Kauno AVMI pakartotinio patikrinimo metu, remdamasi surinkta pirmine informacija ir duomenimis, todėl atsižvelgti į Pareiškėjos skundo motyvus dėl didesnių pajamų pripažinimo vien dėl to, kad 2016 metų patikrinimo aktuose buvo pripažinti didesni Pareiškėjų pajamų dydžiai, nėra pagrindo. Paminėtina, jog šios aplinkybės buvo detalios aptartos Kauno AVMI sprendime dėl patikrinimo akto tvirtinimo (sprendimo 4-5 psl.), nepaisant to, Pareiškėja iš naujo kelia abejones dėl mokesčių administratoriaus sprendimo pagrįstumo, nepateikdama jokių savo skunde nurodytas aplinkybes pagrindžiančių įrodymų, todėl atsižvelgti į Pareiškėjos skundo motyvus, kad Pareiškėjai 2009-01-01 galėjo turėti didesnę pajamų likutį, nes yra gavę daugiau pajamų, nėra pagrindo.

Dėl Kauno AVMI patikrinimo metu nustatytų išlaidų dydžio. Iš patikrinimo akto matyti, jog tiek laikotarpiu iki 2009 m., tiek tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjos šeimos patirtos išlaidos buvo pripažintos pagal Statistikos departamento nustatytas vartojimo išlaidas. Pareiškėja laikosi pozicijos, jog mokesčių administratorius privalėjo Pareiškėjos šeimos išlaidas pripažinti pagal

banko sąskaitose užfiksuotas faktiškai patirtas išlaidas, tai yra jos šeima yra realiai patyrusi mažesnio dydžio išlaidas.

Taisyklių 16 punkto nuostatos numato, jog mokesčių mokėtojo mokesčių bazę nustatinėjant išlaidų būdu, tais atvejais, kai nėra galimybių nustatyti konkrečių išlaidų sumų, vertinimui atlikti gali būti naudojami statistiniai duomenys ar duomenys iš kitų, Taisyklių X dalyje nurodytų informacijos šaltinių. Mokesčių administratorius turi parinkti tokius informacijos ir duomenų šaltinius, kurių pagrindu atliktas vertinimas leistų kuo tiksliau nustatyti mokesstinės prievolės dydį. Komisija, įvertinusi mokesčių administratoriaus išvadas dėl nustatytų vartojimo išlaidų dydžio, konstatuoja, jog Pareiškėjos pozicija dėl mažesnių išlaidų dydžio nėra pagrįsta jokiais objektyviais duomenimis, o Kauno AVMI pasirinktas vartojimo išlaidų nustatymas remiantis duomenimis apie statistines vartojimo išlaidas atitinka protingumo ir teisingumo kriterijus, kurie yra taikytini apskaičiuojant mokesčių bazę pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą. Remiantis patikrinimo akto 1 priedu, nustatyta, kad 2004 metais per banko sąskaitą iš viso patirtos 2970 Lt (po 247,5 Lt šeimai, 123,75 Lt asmeniui mėnesiui), 2005 m. – 719 Lt (po 59,9 Lt šeimai, 29,96 Lt asmeniui mėnesiui), 2006 m. – 1521 Lt (126,75 Lt šeimai, 63,38 Lt asmeniui mėnesiui), 2007 m. – 7144 Lt (595,33 Lt šeimai, 297,67 Lt asmeniui mėnesiui), 2008 m. – 3987 Lt (332,25 Lt šeimai, 166,13 Lt asmeniui mėnesiui) išlaidos. Šiuos duomenis palyginus su statistiniais duomenimis, nustatyta, kad per banko sąskaitą patirtos išlaidos ženkliai skiriasi nuo statistinių duomenų, nes 2004 metais jos sudarė 514 Lt per mėnesį asmeniui, 2005 m. – 602,70 Lt, 2006 m. – 666 Lt, 2007 m. – 793,70 Lt, 2008 m. – 804,10 Lt. Iš byloje pateiktų duomenų matyti, jog 2009 m. sausio 1 d. (tikrinamojo laikotarpio pradžioje) Pareiškėjos šeima nuosavybės teise valdė 2 butus (vienas 82,56 kv. m. butas įsigytas 1997 m. vasario mėnesį, kitas – 2004 metais), turėjo miško ūkio paskirties sklypą, taip pat pagal patikrinimo akto 2 puslapyje esančius duomenis tikrinamuoju metu įsigijo naujus nekilnojamojo turto objektus, turėjo automobilį, todėl patirdavo maisto, poilsio, buitines, turimo turto priežiūrai, eksploatacijai reikalingas ir kitas išlaidas. Įvertinus Pareiškėjos banko sąskaitų išrašų duomenis, matyti, jog per banko sąskaitą buvo patiriama tik nedidelė dalis išlaidų, pavyzdžiui, 2004 m. sausio mėnesį per banko sąskaitą yra patirta prekių įsigijimo išlaidų, iš jų 3 kartus maisto prekių parduotuvėse už 37 Lt, 1 kartą avalynės parduotuvėje už 369 Lt, 1 kartą – kosmetikos parduotuvėje už 84 Lt (duomenų, kad šiuo laikotarpiu būtų patirta išlaidų Pareiškėjo banko sąskaitoje nėra); atitinkamai kitą mėnesį yra patirta prekių įsigijimo išlaidų maisto parduotuvėse 4 kartus už 139,23 Lt, kitų išlaidų nėra patirta, taip pat Pareiškėjos banko sąskaitoje kiekvieną mėnesį yra atliekamos pinigų išgryninimo operacijos.

Nustatinėjant mokesčių bazę pagal administratoriaus įvertinimą, *vartojimo išlaidos yra sudėtinė mokėtojo išlaidų dalis*, turinti tiesioginę įtaką mokesčių basei (nuo kurios skaičiuojami mokesčiai), ją didinanti arba mažinanti, todėl mokesčių mokėtojas realiai patirtų išlaidų dydį turi pagrįsti, o mokesčių administratoriui pritaikius statistines išlaidas – pagrįsti nukrypimą nuo jų. Todėl tais atvejais, kai mokėtojas tokios informacijos nepateikia, nors ir turi tokią pareigą, rėmimasis vien tik teiginiais, pozicijos nepagrindžiant objektyviais duomenimis, vertintinas kritiškai, kaip gynybinė pozicija, kuria siekiama mažinti nustatytą mokesčių bazę. Pažymėtina ir tai, jog tokios pozicijos dėl pareigos pagrįsti realiai patiriamas mažesnes išlaidas ar kitokio dydžio išlaidas, negu nustatė mokesčių administratorius, laikosi ir LVAT (2017-06-12 nutartis adm. byloje Nr. A-467-602/2017). Mokestinuose teisiniuose santykiuose yra taikomi protingumo, teisingumo, turinio viršenybės prieš formą principai, kurie įpareigoja tam tikras mokėtojo deklaruotinas aplinkybes įvertinti kartu su kitais surinktais duomenimis, atsižvelgiant į tai, ar nurodomos aplinkybės atitinka įprastą rūpestingo, atsakingo asmens elgesį ir ekonominę logiką. Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, į tai, jog Lietuvos Respublikoje gana ženkli mokesčių mokėtojų patiriamų išlaidų dalis yra patiriama atsiskaitant grynaisiais pinigais (šių išlaidų dydžio mokesčių administratorius, mokėtojui nepateikus konkrečių ūkines operacijas pagrindžiančių įrodymų, negali objektyviai nustatyti), įvertinus Pareiškėjų per banko sąskaitas patirtų išlaidų pobūdį ir dydį, darytina išvada, jog mokesčių administratorius pagrįstai bendrą Pareiškėjos šeimos patiriamų išlaidų dydį nustatė pagal Statistikos departamento duomenis, laikydamasis pozicijos, jog dalis išlaidų yra patiriama atliekant mokėjimus banko sąskaitoje, kita dalis (skirtumas tarp banko sąskaitoje patiriamų išlaidų ir statistinių išlaidų) buvo patiriama grynaisiais pinigais.

Taip pat Komisija neturi pagrindo pripažinti, kad Pareiškėjos šeima patyrė mažesnes išlaidas, nes, pasak Pareiškėjos, jos sutuoktinis aktualiuoju laikotarpiu dirbo sūnaus įmonėje UAB „A1“ (laikotarpiu nuo 2007-11-27 iki 2009-03-31 – UAB „K1“), gyveno pas sūnų. Pareiškėjos sutuoktinis yra pateikęs UAB „A1“ darbo laiko apskaitos žiniaraščius (2013 metų žiniaraščiuose nurodoma, kad J. L. įmonėje dirba po 8 val. per dieną). Pasisakant dėl šių aplinkybių įrodomosios reikšmės, paminėtina, jog ginčo byloje yra pateikti UAB „A1“ atstovų pranešimai apie tai, kad Pareiškėjas įmonėje įdarbintas formaliai, o realiai užsiima dantų techniko veikla pranešimuose nurodytu adresu Kaune. Atlikus minėtų aplinkybių operatyvų patikrinimą nurodytu adresu, iš tikrųjų Pareiškėjas buvo rastas nurodytoje vietoje, joje rastos vykdytinai veiklai reikalingos priemonės ir pan. Todėl, atsižvelgiant į šias aplinkybes, taip pat į tai, jog nurodomos įmonės vadovu (akcininku) yra Pareiškėjų sūnus, Pareiškėjos pozicija dėl realaus sutuoktinio darbinių pareigų atlikimo šiame ūkio subjekte, gyvenimo pas sūnų, šeimos patiriamų mažesnių vartojimo išlaidų, negali būti pripažinta patikima ir pagrįsta. Aplinkybių dėl to, kad Pareiškėjo šeima patyrė tik banko sąskaitose fiksuotas išlaidas nepagrindžia ir duomenys apie tai, kad J. L. nuo 2007-11-27 iki 2009-03-31 buvo įdarbintas kitoje sūnaus įmonėje (UAB „K1“). Paminėtina ir tai, jog nors Pareiškėja savo poziciją dėl netinkamo išlaidų skaičiavimo grindžia ir LVAT praktika, tačiau nenurodo konkrečios teisminės praktikos nuostatų, kuriose būtų pripažinta, jog Pareiškėjos siūlomas išlaidų nustatymo / apskaičiavimo būdas, remiantis išimtinai banko sąskaitų išrašais (ypač nustačius, jog mokėtojo šeima valdo nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą; per banko sąskaitą patiria tik dalį išlaidų, kurios įprastai priskirtinos vartojimo išlaidoms; per banko sąskaitą patirtos išlaidos apie 4 kartus skiriasi nuo statistinių, įprastai patiriamų išlaidų), atitiktų protingumo ir teisingumo kriterijus, taikytinus apskaičiuojant mokesčių bazę pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

Pareiškėja taip pat skunde nurodo, kad Inspekcijos sprendimas neatitinka Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) reikalavimų (skundo 3–4 psl.). Sutiktina, kad mokesčių administratorius, kaip viešojo administravimo subjektas, privalo vadovautis VAĮ įtvirtintais principais, taip pat ir objektyvumo principu, kad sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs, turi atitikti tikrąsias faktines aplinkybes, kurios nustatomos išsiaiškinus visas aplinkybes, turinčias reikšmės priimant sprendimą ir kritiškai, nešališkai vertinant įrodymus. Šis reglamentavimas suponuoja ir tai, kad priimami sprendimai negali būti paremti prielaidomis ir spėjimais, o mokesčių administratorius turi konkrečiais, aiškiais ir neginčijamais įrodymais paremti savo sprendimus ir neturi būti jokių abejonių dėl sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo. Be to, tokio sprendimo įrodymai bei faktinis pagrindas turi būti žinomi asmeniui, kurio atžvilgiu priimtas atitinkamas sprendimas.

LVAT praktikoje yra laikomasi pozicijos, kad minėta VAĮ 8 straipsnio nuostata reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas adm. byloje Nr. A-756-450/2010, Administracinė jurisprudencija Nr. 20, 2010; 2010-11-05 sprendimas adm. byloje Nr. A-556-15/2010, Administracinė jurisprudencija Nr. 20, 2010). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2008-11-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1898/2008, 2008-12-19 nutartis adm. byloje Nr. A-756-2036/2008, LVAT 2013-09-09 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1517/2013). Komisijos vertinimu, mokesčių administratoriaus sprendimai yra pagrįsti

atitinkamų mokesčių įstatymų normomis, priimti įvertinus visus byloje surinktus įrodymus, t. y. nustatytas faktinis bei teisinis Pareiškėjos apmokestinimo pagrindas. LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, jog pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad mokesčių administratorių sprendimai atitinka VAĮ reikalavimus.

Įvertinus aptartas aplinkybes, konstatuotina, jog Kauno AVMI mokestinio patikrinimo metu pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėjos šeimos išlaidos 2012 metais 111952 Lt viršijo pajamas (detalus pajamų ir išlaidų paskaičiavimas pateiktas patikrinimo akto 5 lentelėje). Akcentuotina, kad vadovaujantis MAĮ 67 str. 1 dalimi, mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtoju apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. LVAT dėl įrodinėjimo pareigos mokestinuose ginčiuose paskirstymo yra konstatavęs, jog mokesčių mokėtojas, siekdamas paneigti mokesčių administratoriaus mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumą ir pagrįstumą, privalo ne tik nurodyti savo abejones dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumo ir pagrįstumo, bet savo poziciją pagrįsti konkrečiais duomenimis ir leistiniais įrodymais, o ne vien tik savo nesutikimą išreiškiančiais paaiškinimais, apibendrinto, deklaratyvaus pobūdžio teiginiais (LVAT 2015-08-14 nutartis adm. byloje Nr. A-1108-146/2015, 2016-03-29 nutartis adm. byloje Nr. eA-606-442/2016). Komisija, atsižvelgdama į aukščiau nurodytus argumentus dėl MAĮ 67 str. 2 dalies nuostatų taikymo, pažymi, jog mokesčių administratorius neturi rinkti įrodymų, kad paneigtų Pareiškėjos iškeltas abejones dėl gautų pajamų apmokestinimo teisingumo arba, kad pagrįstų Pareiškėjos skundo teiginius. Pareiškėja pati turi šias abejones ir savo skundo teiginius pagrįsti, t. y. įrodyti faktines aplinkybes, sąlygojančias nustatytos mokesčio bazės ar mokesčio dydžio apskaičiavimo neteisingumą, kuriomis ji remiasi. Kadangi Pareiškėja mokestinio ginčo metu nepateikė mokesčių administratoriaus konstatuotą pažeidimą paneigiančių įrodymų, savo teiginių nepagrindė, todėl Pareiškėjos pažeidimai, nustatę, kad 2012 metais Pareiškėjos (jos šeimos) išlaidas viršijo pajamas, konstatuoti pagrįstai ir Pareiškėjai pagrįstai apskaičiuotas GPM nuo jai tenkančios pajamų dalies.

Dėl Pareiškėjai paskirtos GPM baudos dydžio. Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėjai buvo paskirta 30 proc. bauda, nors mokesčių administratorius sutinka su Pareiškėjos skunde nurodytomis aplinkybėmis, jog ji geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi. Komisijos vertinimu, aplinkybės, jog Inspekcijos sprendimu buvo pavesta atlikti pakartotinį patikrinimą, nesudaro pagrindo šios aplinkybės pripažinti turinčia įtakos Pareiškėjai skiriamos baudos dydžiui. Komisija nagrinėjamu atveju, įvertinusi ginčo bylos aplinkybes, sutinka su Pareiškėjai paskirtos 30 proc. (vidutinės) baudos dydžiu, nes byloje nustatyta, jog 2012 metais Pareiškėjos šeimos išlaidos viršijo pajamas, kas leidžia daryti išvadą, kad Pareiškėja gavo neapmokestintų pajamų iš nežinomų pajamų šaltinių. Todėl Komisija nemato pagrindo Pareiškėjai skirti mažesnę nei vidurkis GPM baudą.

Dėl atleidimo nuo GPM baudos ir delspinigių mokėjimo (baudos ir delspinigių sumažinimo). Iš Pareiškėjos skundo matyti, jog ji savo atleidimą nuo baudų ir delspinigių sieja su protingumu ir teisingumu kriterijais, nes, pasak skundo, negalima teigti, kad Kauno AVMI procedūrinius veiksmus atliko tinkamai (Pareiškėjos patikrinimas tęsėsi protingą laiką), reikalavimas sumokėti GPM baudą ir GPM delspinigius yra adekvatus padarytam pažeidimui. Pareiškėja nurodo, jog patikrinimo trukmę sąlygojo Inspekcijos sprendimas – pavesti atlikti pakartotinį patikrinimą ir darbuotojo nedarbingumas.

Komisija pažymi, kad MAĮ 141 str. 1 dalies nuostatų dėl atleidimo nuo baudos taikymas yra sąlygotas ir MAĮ 141 str. 2 dalyje nustatytų reikalavimų – mokesčio mokėtojas turi būti sumokėjęs priskaičiuoto mokesčio sumą arba šio mokesčio sumokėjimo terminas nustatyta tvarka turi būti atidėtas ar išdėstytas. Skundo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad Pareiškėja būtų sumokėjusi apskaičiuotus mokesčius ar jų mokėjimas būtų atidėtas ar išdėstytas (tokių duomenų nepateikė ir Pareiškėja), todėl atleidimas nuo paskirtų baudų nespręstinas.

Pasisakant dėl aplinkybių, dėl kurių Pareiškėja siekia būti atleista nuo delspinigių mokėjimo, paminėtina, kad atleidimas nuo delspinigių (jų dalies) mokėjimo protingumo / teisingumo

pagrindais yra galimas tik išskirtinėmis aplinkybėmis, kurios buvo nulemtos norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo. Komisija sutinka su tuo, kad mokesčių administratoriaus siekis yra kaip įmanoma mažiau trukdyti mokesčių mokėtoją ir administravimo, kontrolės veiksmus atlikti per kaip įmanoma trumpesnę (protingą) laiką. Tačiau kadangi nei MAĮ, nei kiti norminiai aktai neriboja mokestinio tikrinimo trukmės (išskyrus, kai tikrinimas atliekamas pas mokėtoją), ar numato tik rekomenduojamus tikrinimo atlikimo terminus, todėl tai, ar mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai truko protingą laiką sprendina kiekvienu konkrečiu atveju, nes tai priklauso nuo tikrinimo apimties, mokėtojo veiklos pobūdžio, to, ar mokėtojas bendradarbiauja, operatyviai teikia dokumentus, informaciją ir pan. Ginčo atveju, įvertinus Pareiškėjos patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, tai, jog mokesčių administratorius neturėjo galimybės Pareiškėjos mokesčių bazę apskaičiuoti įstatymo nustatyta tvarka, tai, jog patikrinimą atliekančio pareigūno liga nelaikytina subjektyvaus pobūdžio aplinkybe, konstatuotina, kad kontrolės veiksmai Pareiškėjos atžvilgiu nebuvo vilkinti, o atlikti per objektyviai įmanomą protingą laiką (siekiant objektyviai ir visapusiškai įvertinti su Pareiškėjos apmokestinimu susijusias aplinkybes). Todėl Komisija nemato pagrindo atleisti Pareiškėją nuo delspinigių mokėjimo (ar sumažinti jų dydį), vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais, taip pat pripažinti, kad Pareiškėjai apskaičiuoti delspinigiai (atliekantys biudžetui laikų nesumokėtų mokesčių kompensacinę funkciją) būtų neadekvatūs Pareiškėjos padarytam pažeidimui. Todėl sutiktina su Inspekcijos pozicija, kad nėra nustatyta pagrindo tenkinti Pareiškėjo prašymą dėl atleidimo nuo GPM delspinigių mokėjimo ar jų sumažinimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsniu, 100 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Inspekcijos 2017-10-27 sprendimą Nr. 68-172.
2. Neatleisti Pareiškėjos nuo GPM baudos ir GPM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė